

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsveld opgroeien, wat betreft de kinderopvang van baby's en peuters
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het besluit bevat verschillende soorten wijzigingen in drie verschillende besluiten, nl. het Vergunningsbesluit van 22/11/2013, het Subsidiebesluit van 22/11/2013 en het Procedurebesluit van 9/5/2014.

Het betreft een grote diversiteit aan wijzigingen:

- Principiële keuzes, zoals de mogelijkheid bieden aan elke organisator om buiten een oproep om toegang te krijgen tot de basissubsidie, het feit dat een verantwoordelijke en kinderbegeleider hun functie beroepsmatig moeten uitoefenen, ...
- Wijzigingen die noodzakelijk geacht worden op basis van vastgestelde problemen of uitdagingen met de bestaande regelgeving.
- Technische correcties, opheffing van niet meer relevante overgangsbepalingen, ...

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien

Inhoudelijk structuurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/501 van 3 december 2025.

Advies Inspectie van Financiën

De Inspectie van Financiën formuleerde op 20 november 2025 een gunstig advies nr. RD/2025004623 over het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

De Inspectie van Financiën nam volgende aanbevelingen op in het advies:

- Er kan overwogen worden maatregel vier verder aan te scherpen:
Hierop wordt niet ingegaan. In de context van de kinderopvang van jonge kinderen moet erop gewezen worden dat kinderen ook regelmatig ziek zijn. Daarnaast gaan deze kinderen ook mee op vakantie met het gezin. Indien een organisator met 10 plaatsen twee zieke kinderen heeft en eentje dat een dag niet komt, haalt hij al geen 8 kinderen gelijktijdig, buiten zijn wil, terwijl hij wel in de feiten een groepsopvang realiseert. Vanuit deze context is het niet opportuun de maatregel verder aan te scherpen aangezien dit eerder aanleiding zou geven tot veel discussies, onrust, administratieve overlast, ed.
- Wat betreft de bedenkingen van Inspectie van Financiën bij het afschaffen van de oproepprocedure voor de basissubsidie kan het volgende toegelicht worden:
Er zal inderdaad een systeem bestaan van first come, first served, zodat organisatoren die willen starten met deze financiële basisondersteuning, dit snel kunnen doen, met een garantie op de middelen. Dit betreft echter geen verschil met de situatie van vandaag, waar ook reeds organisatoren die met een vrije prijs zullen werken, direct de basissubsidie kunnen krijgen. Ook op vandaag geldt hetzelfde principe.
Daarnaast benoemt de Inspectie van Financiën als nadeel dat sommige organisatoren zullen wachten om plaatsen te realiseren, als ze de subsidie voor inkomenstarief willen bekomen. Ook wat dit betreft kan erop gewezen worden dat de regelgevende aanpassing hier geen enkel verschil teweegbrengt ten opzichte van de huidige situatie. Ook vandaag, met een oproepsysteem, zal een organisator die de subsidie voor inkomenstarief wenst, nog niet starten en zelfs geen aanvraag indienen in het kader van een oproep voor alleen de basissubsidie.
Het is aan elke organisator om zijn financieel plan uit te tekenen en na te gaan als hij wil en kan opstarten met louter een basissubsidie. De meerwaarde van de afschaffing van het systeem is dat elke organisator vrij extra plaatsen kan realiseren en hiervoor direct de basissubsidie kan krijgen.

Advies Raadgevend Comité van Opgroeien Regie

Het advies van het Raadgevend Comité van Opgroeien regie werd bezorgd op 27 november 2025.

Volgende bezorgdheden worden benoemd:

- De structurele mogelijkheid voor elke organisator voor het vragen van een afwijking op de infrastructuur, zou kunnen leiden tot achteruitgang van de kwaliteit:
Er kan gewezen worden op de beperkingen die in het artikel zijn ingeschreven en die het kader vormen waarbinnen Opgroeien regie een afwijking kan toestaan:
 - o Een afwijking kan slechts voor drie artikelen;
 - o De organisator moet motiveren en aantonen op basis van een risico-inschatting en rekening houdend met alle aspecten van het beleidsvoerend vermogen dat als de afwijking wordt toegestaan, toch de veiligheid én de kwaliteit voldoende gewaarborgd is. Uitgangspunt is dat het naleven van de vergunningsvoorwaarde zorgt voor de kwaliteit en veiligheid. De organisator zal dan ook grondig moeten onderbouwen hoe toch voor die veiligheid en kwaliteit gezorgd kan worden in zijn context, zonder de naleving van die voorwaarde. Alleen als dit duidelijk blijkt, zal Opgroeien regie een afwijking kunnen toestaan. Deze nieuwe maatregel wordt sowieso opgevolgd en gemonitord.
 - o Als Zorginspectie ter plaatse vaststelt dat de organisator de beschreven maatregelen niet naleeft in functie van de kwaliteit en veiligheid, kan Opgroeien regie de afwijking stopzetten.

- Er wordt een soepele toepassing van de nieuwe voorwaarde voor de basissubsidie gevraagd voor opstartende kinderopvang. Hiermee wordt in het voorliggende besluit al rekening gehouden aangezien artikel 39 van het besluit (dat een nieuw artikel 107/3 invoert in het Procedurebesluit), bepaalt dat slechts nadat twee volledige kalenderjaren de voorwaarde niet is nageleefd, ingegrepen zal worden. Indien een organisator dus na het opstartjaar waarin de voorwaarde (nog) niet gerealiseerd werd, gewoon de voorwaarde naleeft, is er geen enkel probleem.
- Er wordt gevraagd om te wachten met de aanpassing over de voorafnames voor de grootsteden. Hiervoor wordt verwezen naar de prefinanciering. Deze prefinanciering geldt alleen voor de subsidie voor inkomenstarief. De voorafnames zijn bepaald voor alle programmatiesubsidies, dus ook voor de plussubsidie, de subsidie voor centrum inclusieve kinderopvang, de subsidie voor dringende kinderopvang, de subsidie voor kinderopvang met flexibele openingstijden of de subsidie voor structurele inclusieve kinderopvang. Voor al deze subsidies is het niet altijd noodzakelijk en/of wenselijk dat een deel van het budget vastgeklikt wordt aan de grootsteden, terwijl er in de rest van Vlaanderen mogelijk evenveel noden zijn, dan wel meer aanvragen die toegekend zouden kunnen worden als het budget niet aan de grootsteden was toebedeeld.
- De angst wordt uitgesproken voor het dalen van het plaatsbestand in de sector van de gezinsopvang naar aanleiding van het van rechtswege verminderen van plaatsen. Wat dit betreft kan gewezen worden op het feit dat alleen subsidieerbare plaatsen verminderd worden als de organisator onvoldoende bezetting haalt voor dat aantal subsidieerbare plaatsen. Vaststelling voor de gezinsopvang is dat een te lage bezetting quasi steeds het gevolg is van een tekort aan onthaalouders, waardoor voorheen bestaande plaatsen er nu niet meer zijn. Verminderen van het subsidieerbare aantal plaatsen is dan het gevolg en niet de oorzaak van het dalende plaatsenbestand en niet omgekeerd. In elk geval zal Opgroeien regie elke organisator die niet voldoet aan de voorwaarden tijdig hierover informeren.

Principiële goedkeuring

De Vlaamse Regering keurde het ontwerp van besluit goed op 19 december 2025 met documentnummers VR 2025 1912 DOC.1355/1BIS en VR 2025 1912 DOC.1355/2BIS.

Advies Raad van State

De Raad van State heeft advies gegeven op 27 januari 2026 met betrekking tot de volgende onderdelen van het besluit:

- Aanhef: de rechtsgronden werden aangepast aan de geformuleerde opmerkingen;
- In artikel 37 (voordien artikel 40) werd de verklaring op erewoord dat de overeenkomst met medewerkers niet stopgezet werd, geschrapt, bij gebrek aan rechtsgrond voor deze bepaling;
- De Raad van State adviseert om de wijzigingen aan dezelfde artikelen die opgenomen zijn in twee parallelle regelgevingsdossiers in één ontwerp samen te brengen. Om die reden werden de artikelen 32, 33, 34 en 37 geschrapt uit voorliggend ontwerpbesluit. Het is de bedoeling dat voorliggend ontwerpbesluit en het ontwerpbesluit tot wijziging van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, het Subsidiebesluit van 22 november 2013 en het Procedurebesluit van 9 mei 2014, wat betreft een transitie in de gezinsopvang en de groepsopvang samenwerkende onthaalouders naar werken met werknemers, waarnaar de Raad van State verwijst, gelijktijdig worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Om die reden werd de gecoördineerde wijziging, opgenomen in dat ander ontwerpbesluit, zodat na doorvoering van die wijziging, het artikel inhoudelijk correct is rekening houdend met de inhoud van de beide wijzigingsbesluiten;
- Aangezien personen in een kwalificerend traject dual leren ook als kinderbegeleider kunnen worden meegeteld, wordt de formulering van de bepaling in artikel 6 (voorheen artikel 7) volgens de suggestie van de Raad van State aangepast;
- De nieuwe procedure voor de aanvraag van de basissubsidie moet berusten op een objectief criterium dat redelijk verantwoord is, rekening houdend met het doel. Deze

verantwoording is te vinden in het feit dat een organisator met beleidsvoerend vermogen, die een plan ontwikkelt om kinderopvang te organiseren, hiervoor een financieel plan uitwerkt vooraleer hij met de werking van start gaat. Indien dergelijke organisator dus rekent op de basissubsidie, zal hij een aanvraag indienen voor die subsidie, zodra zijn plannen voor de start/uitbreiding van een locatie voldoende concreet zijn. Het is essentieel dat een organisator, nadat hij zijn aanvraag ingediend heeft, zo snel mogelijk zicht heeft of hij de subsidie zal ontvangen en zijn geplande werking zoals uitgewerkt, met in begrip van de financiële context, zal kunnen realiseren. Daarom is het dus noodzakelijk dat de aanvragen in volgorde van ontvangst worden behandeld. Dit strekt immers tot snelle rechtszekerheid voor de organisatoren die op die manier snel duidelijkheid hebben of ze subsidie zullen ontvangen of niet. Er kan van uitgegaan worden dat elke organisator zo snel mogelijk zijn aanvraag zal indienen als hun plannen in een ver genoeg gevorderd stadium zijn. In functie van het bereiken van het doel, namelijk zo snel mogelijk duidelijkheid bieden of de organisator de geplande kinderopvang binnen zijn uitgetekend financieel kader zal kunnen uitvoeren en hiervoor de noodzakelijke subsidies zal ontvangen, is het evenredig en noodzakelijk de aanvragen in volgorde van ontvangst te behandelen. Indien dit niet zou gebeuren, zou dit tot resultaat hebben dat een organisator langere tijd geen duidelijkheid heeft of hij zijn plannen kan realiseren. Hierbij zal de kans groot zijn dat door het tijdsverloop de realisatie van de plannen onder druk komt te staan (vb. als men een optie neemt op een pand, in afwachting van zekerheid over de basissubsidie, maar deze optie verloopt). In een maatschappelijke context waar er een tekort is aan kinderopvang, mag een procedure bijgevolg geen remmend of belemmerend effect hebben op de mogelijkheid voor organisatoren om kinderopvang te gaan realiseren binnen zijn voorziene financiële planning.

- De wijziging aan artikel 13/0 van het Vergunningsbesluit, zoals opgenomen was in artikel 3, wordt geschrapt. Naar aanleiding daarvan worden alle artikelen erna hernummerd;
- In artikel 7 (voorheen artikel 8) wordt de plaats van de invoeging met betrekking tot het ondernemingsnummer niet verduidelijkt. Na navraag te hebben gedaan op 2 februari 2026 bij de diensten Wetgevingstechnisch advies werd geconfirméerd dat de formulering zoals die is opgenomen correct is en conform de vaste Vlaamse wetgevingstechnische praktijk is;
- Artikel 9 (voorheen artikel 10) over de afwijkingen werd aangepast, rekening houdend met de opmerkingen van de Raad van State;
- Artikel 14 en 15 (voorheen artikel 13 en 14) werden verduidelijkt, rekening houdend met het advies van de Raad van State;
- Technische aanpassingen werden doorgevoerd, rekening houdend met de opmerkingen van de Raad van State (vb. art. 4, 8, 10, 12, 15, 24, 25, 26, 27, 28, 37, 38, 39, 41, 42, 43 - oude nummering van de artikelen: art. 5, 9, 11, 12, 14, 23, 24, 25, 26, 27, 40, 41, 42, 44, 45, 46)
- Voor de ingevoegde artikelen die betrekking hebben op de subsidie versterking medewerkersbeleid wordt reeds een opheffing van de artikelen voorzien op 1 januari 2027, aangezien dan deze subsidie ophoudt te bestaan;
- In artikel 36 (voorheen artikel 39) werd toegevoegd dat het agentschap de bevestiging van de stopzetting van de subsidieerbare plaatsen bezorgt aan de organisator.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Door diverse evoluties, beleidskeuzes (onder meer in het Plan Kinderopvang 2025-2029) en om juridisch-technische redenen, zijn er diverse wijzigingen nodig aan bestaande uitvoeringsbesluiten inzake kinderopvang van baby's en peuters. Het gaat met name om een aantal bepalingen in het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, in het Subsidiebesluit van 22 november 2013 en in het

Procedurebesluit van 9 mei 2014. Omwille van de efficiëntie worden al deze wijzigingsbepalingen gebundeld in voorliggend wijzigingsbesluit.

Deze wijzigingen en de wijze waarop ze zijn geformuleerd, gebeuren met respect voor het sociaal ondernemerschap in de kinderopvang. Het is geenszins de intentie dit af te remmen.

Het gaat globaal over volgende aanpassingen:

In de eerste plaats wordt het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 aangepast:

- De mogelijkheid om afwijkingen op de vergunningsvoorwaarden te vragen wordt bijgestuurd zodat elke organisator op bepaalde vergunningsvoorwaarden een afwijking kan vragen en dit niet meer als een overgangsregel wordt ingevuld.
- Er wordt geëxpliciteerd dat zowel de verantwoordelijke als kinderbegeleiders hun functie beroepsmatig moeten uitoefenen.
- Tot slot bevat het besluit correcties, verduidelijkingen en actualisering van bepalingen naar aanleiding van andere (gewijzigde) regelgeving.

Vervolgens wordt het Subsidiebesluit van 22 november 2013 bijgestuurd:

- Organisatoren kunnen in de toekomst alleen subsidies ontvangen op basis van het Subsidiebesluit als ze hoofdzakelijk baby's en peuters opvangen. Organisatoren die hoofdzakelijk buitenschoolse opvang doen, komen niet in aanmerking voor de subsidies.
- Er wordt bepaald dat een organisator van groepsopvang die subsidies voor groepsopvang ontvangt effectief een bepaald hoeveelheid groepsopvang moet realiseren.
- Er wordt een nieuwe subsidievoorwaarde voor de basissubsidie ingevoerd om voldoende gebruik van de gesubsidieerde plaatsen te stimuleren.
- Naar aanleiding van de transitie in de gezinsopvang van het werken met het specifiek sociaal statuut voor onthaalouders naar het werken met werknemers, wordt voor de organisatoren van gezinsopvang het verplicht aantal openingsuren in het kader van de subsidie voor inkomenstarief verlaagd naar 10 uren.
- Er wordt een algemene subsidievoorwaarde ingevoerd dat organisatoren die op een aanvraag van een subsidiebelofte zich engageren tot een bepaalde actie of project, dit ook moeten realiseren als ze de subsidie toegekend krijgen.
- Ook hier bevat het besluit correcties, verduidelijkingen en actualisering van bepalingen naar aanleiding van andere (gewijzigde) regelgeving.

Tot slot wordt ook het Procedurebesluit van 9 mei 2014 gewijzigd:

- Er wordt een vereenvoudigde procedure bij verhuis van een locatie ingevoerd.
- De automatische voorafname voor grootsteden bij oproepen voor de toekenning van nieuwe subsidies wordt vervangen door een mogelijkheid die bij elke oproep apart te bepalen is.
- De procedure voor het ontvangen van een basissubsidie wordt aangepast zodat elke organisator op elk moment een aanvraag voor de basissubsidie kan indienen en dit in geen enkel geval nog via een oproep verloopt.
- Als een organisator meedeelt dat hij reeds in het verleden de subsidie-opdrachten niet meer realiseerde en de subsidie wil stopzetten, zal deze stopzetting retroactief kunnen gebeuren.
- Voor de structurele niet naleving van de subsidievoorwaarden die bepalen dat een minimum aan bezetting/prestaties moet worden geleverd, wordt voorzien dat het aantal subsidieerbare plaatsen automatisch wordt verlaagd na twee jaar.
- Ook dit besluit bevat een verduidelijking en actualisering van bepalingen naar aanleiding van andere (gewijzigde) regelgeving.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Dit besluit bevat wijzigingen aan drie besluiten: het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, het Subsidiebesluit van 22 november 2013 en het Procedurebesluit van 9 mei 2014.

Artikel 1 en 2.

Deze artikelen bevatten een technische correctie. Er werd in artikel 2 en 3 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 nog verwezen naar artikel 24, §1. Sinds een aanpassing van dat artikel sinds 1 januari 2024 is er geen indeling meer in paragrafen en moet dus gewoon naar artikel 24 verwezen worden.

Artikel 3.

Elke organisator moet een huishoudelijk reglement hebben dat een aantal bepalingen bevat. Onder andere het recht voor gezinnen om klachten te uiten moet hierin opgenomen zijn. Het is op zich de bedoeling dat gezinnen zoveel mogelijk hun klacht eerst uiten bij de organisator, aangezien de organisator het best geplaatst is om deze klacht te remediëren.

Artikel 34 bepaalde tot nu toe expliciet dat in het huishoudelijk reglement bepaald moest worden dat een klacht eerst bij de organisator geuit moet worden en pas erna bij het agentschap, behalve bij een klacht over een crisis. Deze bepaling wordt aangepast om een discrepantie op te lossen tussen:

- enerzijds deze bepaling in artikel 34 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013.
- anderzijds de regelgevende opdracht voor het agentschap om elke klacht te behandelen, ook als een klacht niet eerst bij de organisator werd geuit. Die verplichting volgt uit artikel 9 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie.

In de toekomst zal de organisator nog steeds het recht om klachten te uiten en de eigen klachtenprocedure moeten vermelden in het huishoudelijk reglement. Daarnaast moeten ook nog steeds de gegevens van het agentschap vermeld worden, waar klachten bezorgd kunnen worden. De regelgeving zal echter niet meer expliciet bepalen dat er eerst een klacht bij de organisator geuit moet worden. Het agentschap zal de klachtindieners hier wel steeds toe blijven stimuleren, maar als dit voor een gezin om welke reden dan ook niet wenselijk geacht wordt, wordt de klacht wel sowieso behandeld.

Artikel 4.

Kinderopvang van baby's en peuters wordt in het artikel 2, 2° van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters gedefinieerd als het beroepsmatig en tegen betaling opvoeden, bijdragen aan de ontwikkeling en verzorgen van baby's en peuters tot ze naar de kleuterschool gaan.

De organisator van deze kinderopvang moet daartoe een vergunning hebben en aan vergunningsvoorwaarden voldoen. Onder meer inzake de medewerkers die in vergunde opvanglocatie werken, in de eerste plaats de verantwoordelijke en de kinderbegeleider (decreet, artikel 6, §1, 2°, d). Zij maken mee deel uit van het beroepsmatige karakter van deze vergunde kinderopvang.

Beroepsmatig aan de slag zijn in kinderopvang is mogelijk zowel in het statuut van werknemer als van zelfstandige of van het specifiek sociaal statuut voor de onthaalouder, maar ook in het statuut van uitzendarbeid. Daarnaast wordt ook iemand met een arbeidsovereenkomst voor de tewerkstelling als student (jobstudent) of iemand die een arbeidsovereenkomst heeft gesloten in het kader van duaal leren, als beroepsmatig actief beschouwd.

De kinderopvangsector is sinds de invoering van het decreet enorm geprofessionaliseerd. De professionalisering heeft tot doel de kwaliteit van de kinderopvang te garanderen, aangezien onderzoek veelvuldig heeft aangetoond dat kwaliteitsvolle kinderopvang in de eerste duizend dagen van een kinderleven, noodzakelijk is voor een verdere goede ontwikkeling van de kinderen.

Reeds van bij de inwerkingtreding is het verplicht dat er een verantwoordelijke is die de kwaliteitsvolle werking aanstuurt. Hierbij werd verondersteld dat de organisator de vereiste medewerkers (kinderbegeleiders en verantwoordelijke) beroepsmatig tewerk zou stellen. Aangezien echter vastgesteld wordt dat meerdere organisatoren beroep doen op personen die niet beroepsmatig, dus in het kader van hun beroepsactiviteit, tewerkgesteld zijn en dat dit impact heeft op de kwaliteit van de kinderopvang, is het noodzakelijk te expliciteren dat zowel de verantwoordelijke als de kinderbegeleiders hun functie beroepsmatig moeten uitoefenen. Dit betekent dat een verantwoordelijke niet als vrijwilliger of stagiair kan ingezet worden. Ook andere profielen die niet beroepsmatig tewerkgesteld zijn, kunnen noch als verantwoordelijke, noch als kinderbegeleider ingezet worden. Deze mensen kunnen wel steeds aanvullend voor extra ondersteuning ingezet worden op de werkvloer (vb. voorlezen voor de kindjes, spelen met kindjes, extra begeleiding bij een buitenactiviteit, ...).

Voor het overige staat dit los van het sociaalrechtelijk statuut. Zolang de verantwoordelijke in het kader van zijn/haar beroepsactiviteit tewerkgesteld is, kan dit zowel als werknemer als zelfstandige.

Artikel 5.

Artikel 42 bepaalt onder meer de zgn. 30-dagen regel: sinds 2023 kan een organisator maximaal 30 dagen per kalenderjaar een niet-gekwaliceerde medewerker inzetten voor de ratio. Het vierde lid bepaalde dat die mogelijkheid geëvalueerd zou worden, uiterlijk tegen 1 april 2025. Uit deze evaluatie blijkt het volgende:

- Slechts een zeer klein deel van de opvanginitiatieven (2%) meldt gebruik te maken van de maatregel.
- Het gebruik concentreert zich sterk bij kleinere voorzieningen (cap <36 plaatsen).
- Het gebruik in grotere voorzieningen blijft marginaal.
- De koepels erkennen beperkte meerwaarde maar benadrukken de behoefte aan soepelheid bij acute tekorten, vooral bij kleinschalige opvang.
- De verplichte melding en beperking tot 30 dagen worden als onpraktisch ervaren en verhogen de administratieve last.

Naar aanleiding van deze vaststellingen werd besloten om de mogelijkheid ongewijzigd in de regelgeving te laten, gelet op volgende overwegingen:

- Het behoud van artikel 42 geeft de kans om dit in te zetten als noodoplossing.
- Het behoud van de verplichte melding, gezien het belang ervan voor de samenwerking met Zorginspectie en het toezicht op de naleving ervan.
- Het behoud van de voorwaarde dat er altijd een gekwalificeerde kinderbegeleiders aanwezig is in de leefgroep

Door dit behoud blijft het artikel bruikbaar voor kleinschalige opvanginitiatieven met acute personeelsnoden, wanneer er geen alternatieven mogelijk zijn.

Gelet op het feit dat de evaluatie plaatsvond, en dat hieruit naar voor kwam dat de bepaling ongewijzigd behouden moet blijven, kan wel het lid over de evaluatie geschrapt worden.

Artikel 6.

Dit artikel voegt aan artikel 43, paragraaf 1 van het Vergunningsbesluit toe dat ook de kinderbegeleiders hun functie beroepsmatig uitoefenen. De toelichting bij artikel 5 concretiseert de contouren van 'beroepsmatig', dit ook voor artikel 7.

Zoals beschreven bij artikel 5 van voorliggend besluit is een geprofessionaliseerde kinderopvang essentieel voor de realisatie van kwaliteitsvolle kinderopvang. In dat kader werden recent regelgevende wijzigingen ingevoerd ter verbetering van de ratio: meer kinderbegeleiders op de werkvloer betekent meer rust, meer kwaliteit en meer mogelijkheden om kinderen pedagogisch te stimuleren.

Er wordt echter vastgesteld dat organisatoren soms beroep doen op personen die niet beroepsmatig tewerkgesteld zijn bij de organisator als kinderbegeleider voor het behalen van de ratio. Dit betreft dan personen die voor slechts korte duur of zeer wisselend worden ingezet, zoals stagiaires en vrijwilligers en die deze taak niet opnemen als beroep.

Het naleven van de ratio moet echter gebeuren met een team van medewerkers van de organisator die in het kader van hun beroep de taak als kinderbegeleiders opnemen bij de organisator en die hierin onder aansturing van de verantwoordelijke wel zelfstandig aan de slag kunnen. Een stagiaire is iemand die zelf nog in opleiding is en die zelf ook nog begeleid en gecoacht moet worden door de verantwoordelijke en andere kinderbegeleiders. Ook vrijwilligers zijn personen die op geen enkele manier structureel verbonden zijn met een organisator en waar geen duurzame professionele samenwerking mee uitgebouwd wordt. Vrijwilligers kennen meestal ook niet de details van de werking, de eigenheid van de verschillende kinderen, de gehanteerde procedures om de vereiste kwaliteit te behalen, enz.

Om die reden wordt nu ook geëxpliciteerd dat een kinderbegeleider, net als de verantwoordelijke, beroepsmatig de functie moet uitoefenen bij de organisator. Ook eventueel andere profielen die niet beroepsmatig tewerkgesteld zijn bij de organisator, kunnen noch als verantwoordelijke, noch als kinderbegeleider ingezet worden. Deze mensen kunnen wel steeds aanvullend, bovenop de ratio, voor extra ondersteuning ingezet worden op de werkvloer (vb. voorlezen voor de kindjes, spelen met kindjes, extra begeleiding bij een buitenactiviteit, ...), zolang de ratio an sich maar gerealiseerd wordt met kinderbegeleiders die beroepsmatig in die functie bij de organisator werken. De toelichting bij artikel 5 concretiseert de contouren van 'beroepsmatig de functie uitoefenen'.

Hierbij kan nog aangevuld worden dat de nieuwe bepaling stelt dat de kinderbegeleider "de functie als kinderbegeleider" beroepsmatig moet uitoefenen om als kinderbegeleider beschouwd te worden. Dit betekent dus dat als een therapeut beroepsmatig in een leefgroep aanwezig is, om een specifiek kind te behandelen, die niet als kinderbegeleider beschouwd kan worden. Deze persoon is weliswaar beroepsmatig op de werkvloer, maar niet in de functie van kinderbegeleider.

Dit artikel schrapt daarnaast ook een zin in paragraaf 2 van artikel 43 van het Vergunningsbesluit. Die zin is immers niet meer relevant aangezien er sprake is van een stagiair als kinderbegeleider, terwijl de aanpassing net bepaalt dat stagiaires niet als kinderbegeleider beschouwd kunnen worden omdat ze niet beroepsmatig de job als kinderbegeleider uitoefenen.

Artikel 7.

Met deze aanpassing wordt verduidelijkt dat een ondernemingsnummer vanaf de start van de werking, dus in het kader van de werkingsvoorwaarde, ononderbroken actief moet zijn. Dit in tegenstelling tot het ondernemingsnummer als startvoorwaarde: daar volstaat het dat een organisator een ondernemingsnummer heeft, maar dat het nog niet actief is. Een organisator kan immers al zes maanden voor de start een vergunning aanvragen. Op dat moment moet het ondernemingsnummer nog niet geactiveerd zijn, aangezien dit reeds kan leiden tot bepaalde kosten, terwijl er nog geen werking is.

Artikel 8.

Een aanvulling aan artikel 59 is nodig. Nu stelt artikel 59 enkel dat een organisator aan Opgroeien regie moet melden als een medewerker het voorwerp wordt van een strafonderzoek. Dit geldt echter ook voor de personen met regelmatig direct contact, aangezien ook zij in contact komen met de opgevangen kinderen en het noodzakelijk is dat het agentschap dergelijke strafonderzoeken kan opvolgen en kan nagaan of een maatregel vanuit het voorzorgsbeginsel nodig is.

Artikel 9.

In artikel 6, §7, van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters is er een rechtsgrond om afwijkingen mogelijk te maken, op voorwaarde dat de

veiligheid van de kinderen en de medewerkers, en de kwaliteit van de kinderopvang voldoende gewaarborgd blijven.

Het Vergunningsbesluit voorzag in dat kader al dat een organisator kan afwijken van een aantal vergunningsvoorwaarden. Deze mogelijkheid was echter voorbehouden voor organisatoren die al bestonden op het moment van de inwerkingtreding van het decreet kinderopvang Baby's en Peuters en voor specifieke tijdelijke situaties.

O.a. naar aanleiding van het project "Doorgaande lijn" maar ook uit andere praktijken blijken steeds dezelfde artikelen het voorwerp uit te maken van een vraag tot afwijking en blijkt het regelmatig mogelijk deze te kunnen toestaan als een organisator met beleidsvoerend vermogen zijn werking aanpast om de kwaliteit te borgen.

Daarom wordt nu voorzien dat elke organisator op de vermelde vergunningsvoorwaarden steeds een afwijking kan vragen als ze die afwijking kunnen onderbouwen op basis van artikel 13/0 (BVV) en artikel 24 (veilige en gezonde omgeving en risicoanalyse) en ze dus aantonen dat ze in hun werking de nodige aanpassingen doen en maatregelen treffen waardoor de afwijking op de vergunningsvoorwaarde wordt ondervangen en er nog steeds sprake is van veilige en kwaliteitsvolle kinderopvang.

De infrastructurele voorwaarden waarop deze afwijking mogelijk is, gaan over artikel 14 (de afzonderlijke binnenruimtes van een opvanglocatie, de aparte bereikbaarheid van elke leefgroep en tijdens de openingsuren geen andere activiteiten dan wat gerelateerd is aan kinderopvang), artikel 16 (de minimale nettovloeroppervlakte per kinderopvangplaats in de leefruimte) en artikel 55 (maximaal 18 kinderen per leefgroep).

Er moet op gewezen worden dat het geenszins de bedoeling is de basisvergunningsvoorwaarden te ondergraven. Het toekennen van de afwijkingen kan dus niet de standaard worden. Het zal enkel toegekend worden indien er door specifieke omstandigheden één of meer van de vermelde voorwaarden niet nageleefd kunnen worden, maar door specifieke maatregelen de kwaliteit wel gewaarborgd wordt.

Vb. een organisator wil in het kader van de doorgaande lijn één keer per week gedurende een uur een aantal kleuters uit de kleuterklas laten samen spelen met de oudste peuters van de opvang. Hierdoor wordt niet voldaan aan de vereiste oppervlakte per kind. Dit zal niet zomaar toegestaan worden. De organisator zal moeten onderbouwen en aantonen dat hij specifieke maatregelen treft om hieraan tegemoet te komen.

De organisator zal in de aanvraag moeten opgeven of de afwijking tijdelijk, dan wel voor onbepaalde duur gevraagd wordt. Opgroeien regie zal deze afwijking niet langer toekennen dan gevraagd en dan nodig. Daarnaast bepaalt artikel 63 ook dat Opgroeien regie de afwijking kan stopzetten als zou blijken dat de organisator niet zorgt voor een veilige omgeving en niet de aanpassingen in de werking deed, zoals beschreven in de aanvraag, om de vereiste kwaliteit te borgen. Opgroeien regie zal het gebruik van deze afwijking opvolgen en evalueren.

De afwijking op brandveiligheidsvoorschriften blijft ongewijzigd.

Wijzigingen aan het Subsidiebesluit van 22 november 2013 (hierna Subsidiebesluit)

Artikel 10.

De subsidie ter versterking van het medewerkersbeleid werd in 2024 ingevoerd met het oog op het verlagen van het maximum aantal gelijktijdig aanwezige kinderen waarvoor een kinderbegeleider kan instaan (de zogenaamde 'ratio').

In het Subsidiebesluit wordt nu vervolledigd met de definitie voor deze subsidie versterking medewerkersbeleid, aangezien de subsidie zelf al in het besluit was geregeld, maar deze nog niet gedefinieerd werd. Om ervoor te zorgen dat de regeling van alle subsidies in het besluit op een analoge manier gebeurt, wordt de definitie alsnog ingevoegd. Op die manier kan in andere regelgeving ook gemakkelijk verwezen worden naar deze subsidie.

Artikel 11.

Aangezien de bestaande regelgeving al voorziet dat de subsidie voor versterking medewerkersbeleid wordt opgeheven vanaf 1 januari 2027, wordt de invoeging vermeld in artikel 10 ook opnieuw opgeheven vanaf 1 januari 2027.

Artikel 12.

In functie van een coherente en volledige opbouw van het Subsidiebesluit moet ook de subsidie voor versterking medewerkersbeleid in artikel 7/1 benoemd worden en beschreven worden op welke manier die toegekend kan worden. Er wordt echter inhoudelijk niets gewijzigd aan de subsidieregeling.

Artikel 13.

Aangezien de bestaande regelgeving al voorziet dat de subsidie voor versterking medewerkersbeleid wordt opgeheven vanaf 1 januari 2027, wordt de invoeging vermeld in artikel 12 ook opnieuw opgeheven vanaf 1 januari 2027.

Artikel 14 en 15.

Er wordt een nieuw artikel 7/2 ingevoerd waarin een aantal algemene contouren worden bepaald waarin het agentschap op basis van het Subsidiebesluit van 22 november 2013 subsidies kan toekennen. Op drie vlakken wordt verduidelijkt wanneer subsidies mogelijk zijn op basis van het Subsidiebesluit:

- Hoofdzakelijk kinderopvang baby's en peuters
Er zijn organisatoren die de kinderopvang van baby's en peuters combineren met buitenschoolse opvang. Zodra een organisator ook baby's en peuters opvangt, is hij verplicht hiervoor ook een vergunning te hebben.

In het kader van de subsidies uit het Subsidiebesluit van 22 november 2013 is het uiteraard wel de bedoeling dat de focus van de organisator op baby's en peuters gericht is, zodat de doelgroep van de subsidies ook effectief bereikt wordt. Het is niet de bedoeling dat een organisator die hoofdzakelijk buitenschoolse opvang realiseert, maar maandelijks slechts enkele dagen enkele baby's en peuters opvangt, voor die werking volledig gesubsidieerd wordt op basis van de subsidies voor baby's en peuters.

Daarom wordt bepaald dat als een organisator subsidies in het kader van dit Subsidiebesluit ontvangt, hij verplicht is om ervoor te zorgen dat hij voldoende opvangprestaties levert voor baby's en peuters. Concreet:

- Voor locaties groepsopvang, dat minstens de helft van de prestaties in elke kinderopvanglocatie binnen de gesubsidieerde subsidiegroep waar de subsidies ingezet worden, betrekking hebben op de kinderopvang van baby's en peuters;
- Voor locaties gezinsopvang, dat door een opvanglocatie per jaar minstens 220 opvangprestaties moeten gaan over kinderopvang van baby's en peuters.
In afwijking van deze regeling, wordt voor de kinderbegeleiders gezinsopvang in het specifiek sociaal statuut voor onthaalouders en voor groepsopvang door samenwerkende onthaalouders, een overgangsregeling ingeschreven. De kinderbegeleiders, die in dat statuut aan de slag zijn op 1 maart 2026 en die exclusief buitenschoolse opvang realiseren, kunnen nog tot en met 31 december 2031 de bestaande subsidies behouden als ze aan de subsidievoorwaarden voldoen. Aangezien het een overgangsregeling betreft voor reeds bestaande locaties,

beschikken deze organisatoren al over een vergunning voor die locaties. De organisator moet blijven voldoen aan de vergunningsvoorwaarden, met uitzondering van de vermelde artikelen.

Groepsopvang door samenwerkende onthaalouders die in een overgangsregeling (zie subsidiebesluit, artikel 57 en 59) tijdelijk nog wordt gesubsidieerd als gezinsopvang valt hierbij onder de algemene regeling voor groepsopvang.

Het onderscheid tussen groepsopvang en gezinsopvang is hier als volgt te motiveren:

- Gezinsopvang zorgt in de praktijk veel vaker dan groepsopvang ook mee voor de opvang van jonge kinderen die reeds naar school gaan. Ouders kiezen er ook Pagina 10 van 20 geregeld voor hun schoolkind samen met hun baby of peuter door dezelfde onthaalouder te laten opvangen: na de schooluren, op schoolvrije dagen, in schoolvakanties. Vaak werd hun schoolkind voorheen ook door deze gezinsopvang opgevangen.
- De gezinsopvang is een kleinere en gezinsgerichte setting, die voor meerdere kleuters vaak nog een meer veilige, herkenbare en vertrouwde opvangomgeving is. Gezinsopvang kan zo ook mee bijdragen aan een zachte overgang tussen opvang en school en de beleidskeuze voor doorgaande lijn tussen opvang en kleuterschool mee gestalte geven. Zeker ook voor kwetsbare kinderen en kinderen met specifieke zorgen.
- We willen daarom buitenschoolse opvang in de gezinsopvang die vergund is voor opvang van baby's en peuters niet marginaliseren en zeker ook blijven mogelijk maken, mits ze ook voldoende blijven inzetten op het opvangen van baby's en peuters. Gezien deze praktijk reeds vele jaren veel sterker aanwezig is in de gezinsopvang, leggen we minimale lat hier lager dan in de groepsopvang. 220 opvangprestaties per jaar komt neer op ongeveer één vierde van de jaarlijkse opvangprestaties van een voltijds werkende onthaalouder. Dit lagere minimum voor gezinsopvang voorkomt ook dat – wanneer we de lat te hoog zouden leggen - deze onthaalouders zouden stoppen terwijl ze juist sterk mee vorm geven aan het wenselijke beleid inzake doorgaande lijn en zachte overgang. We voorkomen zo ook onnodig plaatsenverlies in de gezinsopvang.

In een ministerieel besluit zal verder geconcretiseerd worden hoe deze opvangprestaties berekend worden.

De organisator is dus verplicht om een opnamebeleid te hebben dat actief gericht is op baby's en peuters om subsidies in het kader van kinderopvang voor baby's en peuters te kunnen ontvangen voor de werking in die locaties.

Deze bepaling treedt in werking op 1 september 2026. Deze datum is afgestemd op het einde van de overgangsregeling voor de buitenschoolse opvangactiviteiten waardoor exclusief buitenschoolse opvang vanaf die dag geen vergunning meer kan krijgen en ook geen subsidies voor inkomenstarief meer mogelijk zijn voor die context.

- Subsidie groepsopvang voor realisatie hoofdzakelijk groepsopvang

In de regelgeving is een onderscheid in de subsidiebedragen en -voorwaarden tussen gezinsopvang en groepsopvang. De subsidies voor een groepsopvang liggen beduidend hoger.

Een organisator van gezinsopvang mag in het kader van de vergunning maximaal 8 kinderen gelijktijdig opvangen, een organisator van groepsopvang mag meer dan 8 kinderen gelijktijdig opvangen. Op basis van de vergunning is een organisator van groepsopvang echter niet verplicht om voortdurend meer dan 8 kinderen op te vangen. Ook als hij dat slechts occasioneel wil doen, moet hij beschikken over een vergunning van groepsopvang.

In het kader van de subsidies is het uiteraard de bedoeling om de overheidsmiddelen zo optimaal mogelijk in te zetten en er zoveel mogelijk gezinnen mee te bereiken. Indien een organisator van groepsopvang subsidies aanvraagt, is het dan ook de bedoeling dat die zich hoofdzakelijk organiseert als een groepsopvang. Het zou immers niet rechtvaardig zijn een organisator die slechts enkele dagen per maand meer dan 8 kinderen gelijktijdig opvangt en dus quasi steeds als een gezinsopvang functioneert, de subsidies te geven voor een groepsopvang.

Om die reden wordt verduidelijkt in de regelgeving dat van een organisator met een vergunning voor groepsopvang, die ook subsidies voor groepsopvang wil, verwacht wordt dat die op minstens de helft van de openingsdagen en -uren minstens 9 kinderen gelijktijdig opvangt. Het is belangrijk te wijzen op de gelijktijdigheid aangezien dat net het verschil is tussen de gezinsopvang en een groepsopvang. Verspreid over de dag 9 of meer verschillende kinderen opvangen, waarbij er steeds maximaal 8 gelijktijdig aanwezig zijn, betreft nog steeds een gezinsopvang in de praktijk, waarvoor de subsidies groepsopvang niet bedoeld zijn. Een organisator van groepsopvang met subsidies moet er bijgevolg voor zorgen dat zijn opnamebeleid en personeelsinzet ertoe leidt dat minstens de helft van de tijd ook effectief een groepsopvang gerealiseerd wordt.

- Realiseren engagementen

Tot slot wordt een bepaling ingevoerd die het mogelijk maakt in te grijpen op de subsidie als een organisator acties of projecten niet realiseert, waartoe hij zich wel engageerde in het kader van een aanvraag voor die subsidie. In het kader van een oproep voor de toekenning van subsidies worden vergelijkingscriteria bepaald om na te gaan welke organisator best de subsidies toegekend kan krijgen. In het verleden werd bijvoorbeeld al gepeild naar de mate waarin men medewerkers als werknemer zou tewerkstellen. Als een organisator op de aanvraag stelt met werknemers te zullen werken en daardoor de daarbij horende score krijgt, en vervolgens op basis van de score de subsidies toegekend krijgt, is het evident dat de organisator ook de engagementen moet realiseren. Anders zou dit niet rechtvaardig zijn ten opzichte van andere aanvragers die correct aangaven dat engagement niet aan te gaan en daardoor lager scoorden. De werking zoals de organisator die voorspiegelt in het kader van de aanvraag subsidie, moet overeenstemmen met de realiteit. Zo niet, werd de subsidie eigenlijk toegekend op basis van foute informatie en moet Opgroeien regie kunnen ingrijpen.

In al de vermelde situaties kan bijgevolg een handhavingstraject opgestart worden als de organisator hier niet aan voldoet.

Artikel 16.

Artikel 10/1 van het Subsidiebesluit wordt aangepast zodat er verwezen wordt naar het begrip “beleidsvoerend vermogen” in plaats van de “geschiktheid” en zodat het analoog is opgebouwd als het artikel 13/0, eerste lid, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, dat ook betrekking heeft op het beleidsvoerend vermogen.

Artikel 17.

Artikel 16 van het Subsidiebesluit bevat één van de subsidievoorwaarden voor de basissubsidie, nl. dat de organisator per kalenderjaar minstens zoveel verschillende kinderen moet opvangen als het aantal plaatsen waarvoor hij de basissubsidie ontvangt.

- Deze minimumvereiste voor de basissubsidie wordt verhoogd: een organisator moet gemiddeld per maand over een volledig kalenderjaar minstens zoveel verschillende kinderen opvangen als het aantal plaatsen waarvoor hij de basissubsidie ontvangt. Deze wijziging gebeurt om verschillende redenen: Het subsidiebedrag werd enorm verhoogd naar aanleiding van de crisis in de kinderopvang in 2022.
- De basissubsidie wordt open toegankelijk voor iedereen.

- De vaststelling in de praktijk dat bepaalde plaatsen met basissubsidie onderbenut worden.

Deze wijziging betekent dat een organisator met bijvoorbeeld 20 plaatsen met basissubsidie voor een locatie, voortaan gemiddeld elke maand minstens 20 verschillende kinderen moet opvangen. Aangezien onderzoek reeds herhaaldelijk aantoonde dat 1 opvangplaats door meer dan 1 kind benut wordt, is dit een logische subsidievoorwaarde om een zekere bezetting te garanderen. De berekening gebeurt concreet door per kalenderjaar het aantal verschillende kinderen dat per maand werd opgevangen, samen te tellen en vervolgens te delen door 12. In het voorbeeld van een locatie met 20 plaatsen waarvoor men de basissubsidie ontvangt, dit gemiddelde minstens 20 moet bedragen.

Er wordt gewerkt met een gemiddelde per maand zodat het niet direct een probleem vormt als er eens 1 maand niet het vereiste aantal verschillende kinderen opgevangen wordt, en een andere maand enkele meer.

Bovendien kan gewezen worden op het nieuwe artikel 107/3 dat met voorliggend besluit ingevoegd wordt in het Procedurebesluit van 9 mei 2014. Dat artikel bepaalt dat het aantal subsidieerbare plaatsen met basissubsidie automatisch verlaagd wordt wanneer een organisator twee opeenvolgende kalenderjaren niet het vereiste aantal kinderen opvangt. Dit leidt ertoe dat een tegenvaller in een bepaald jaar, niet direct tot het verlies van het aantal plaatsen.

Voor opstartende locaties wordt het eerste onvolledige kalenderjaar daarbij geneutraliseerd. Het maandgemiddelde per jaar zal pas berekend worden vanaf het eerste volledige kalenderjaar van de werking.

Deze minimumvereiste houdt geen rekening met hoeveel dagen elk kind werd opgevangen, noch met een minimumaantal te leveren opvangprestaties.

Artikel 18.

De voorwaarde om een minimum aantal openingsuren te halen op de verplichte openingsdagen, wordt aangepast voor organisatoren van gezinsopvang die de subsidie voor inkomenstarief ontvangen. Dit minimumaantal openingsuren per openingsdag geldt immers niet voor de basissubsidie. Op vandaag geldt voor zowel groepsopvang als gezinsopvang een minimale openingsduur van minstens elf uur.

De Vlaamse Regering heeft er echter voor gekozen in de gezinsopvang een transitie in te zetten tot afbouw van het specifiek sociaal statuut voor de onthaalouder. Dit heeft tot gevolg dat in de gezinsopvang het werknemersstatuut meer algemeen ingezet zal worden. In het kader van dat werknemersstatuut gezinsopvang voorzien de CAO's een maximale arbeidsduur van 10 uren per dag. Aangezien de essentie van de gezinsopvang is dat iemand alleen deze opvang realiseert, is het in die context dus niet mogelijk in die locaties langer dan 10 uren per dag opvang te verwachten. De subsidievoorwaarde moet hierop dus bijgestuurd worden.

Artikel 19 tot en met 23.

In deze artikelen werd nog verwezen naar het kwaliteitshandboek dat vroeger verplicht was in het kader van het Kwaliteitsdecreet. Deze regelgeving is echter gewijzigd, waardoor de verwijzing naar kwaliteitshandboek geschrapt mag worden.

Artikel 24.

Ook in dit artikel, dat betrekking heeft op de subsidie voor de versterking van het medewerkersbeleid, wordt die term ingevoegd, voor de duidelijkheid en volledigheid.

Artikel 25.

Enkele overgangsbepalingen die, bij de inwerkingtreding van het Subsidiebesluit van 22 november 2013 noodzakelijk waren, maar die op vandaag niet meer actueel en relevant zijn, worden opgeheven.

Wijzigingen aan het Procedurebesluit van 9 mei 2014**Artikel 26.**

Met het oog op administratieve lastenverlaging voor de organisatoren, wordt er een vereenvoudigde procedure voor een aanvraag vergunning in geval van verhuis ingevoerd.

In geval van verhuis, moeten bepaalde documenten, met name het attest van goed zedelijk gedrag, niet enkel omwille van deze verhuis opnieuw bezorgd worden aan Opgroeien regie in het kader van de vergunningsaanvraag.

Artikel 27.

Hoger in voorliggend besluit werd artikel 63 van het Vergunningsbesluit gewijzigd dat betrekking heeft op de afwijkingsmogelijkheid op bepaalde vergunningsvoorwaarden. Naar aanleiding van de aanpassing van dat artikel moet ook de procedurele bepaling over die afwijkingsmogelijkheid aangepast worden:

- Verwijzing naar de aangepaste nummering in artikel 63.
- De informatie die bezorgd moet worden op het aanvraagformulier: de organisator zal de aanvraag moeten onderbouwen op basis van artikel 13/0 en artikel 24 van het Vergunningsbesluit om zo aan te tonen dat de afwijking gerechtvaardigd is en de kwaliteit en veiligheid voor de kinderen en de medewerkers gerealiseerd wordt.

Artikel 28.

De formulering van de kenmerken waarover in het kader van een oproep criteria bepaald kunnen worden, wordt aangepast om die qua opbouw beter af te stemmen op de rest van de regelgeving:

- Het medewerkersbeleid en het organisatorisch management werden expliciet benoemd, maar zijn eigenlijk beide een onderdeel van de aspecten die in het kader van het beleidsvoerend vermogen geïntegreerd aangepakt moeten worden. Daarom wordt het niet meer apart benoemd, en wordt gewoon beleidsvoerend vermogen behouden. Over elk aspect van het beleidsvoerend vermogen kan immers een criterium voorzien worden.
- De financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie worden als aparte subsidievoorwaarde in het Subsidiebesluit benoemd en worden nu dan ook als volwaardige kapstok voor criteria opgenomen.

Artikel 29.

Artikel 58 van het Procedurebesluit bevatte de procedure voor een oproep om plaatsen met basissubsidie toe te kennen. Deze procedure was van toepassing voor plaatsen in een locatie waar met inkomenstarief gewerkt werd. Dit artikel wordt opgeheven aangezien het de bedoeling is dat er vrije toegang is tot de basissubsidie voor elke organisator en voor elke plaats. Deze vrije toegang geldt binnen de marges van het daartoe beschikbare budget.

Artikel 30.

Naar aanleiding van de opheffing van artikel 58 moet de verwijzing naar dat artikel overal in het Procedurebesluit verwijderd worden.

Daarnaast wordt ook in de bepaling over de inhoud van het aanvraagformulier de verwijzing naar het werken met vrije prijs geschrapt, aangezien er vrije toegang zal zijn voor elke plaats en niet meer alleen voor plaatsen waar de organisator met een vrije prijs werkt.

Artikel 31.

Naar aanleiding van de opheffing van artikel 58 moet de verwijzing naar dat artikel overal in het Procedurebesluit verwijderd worden. De verwijzing naar artikel 58 wordt hier vervangen door verwijzing naar 'of artikel 58/1', wat een nieuw artikel is dat zal worden ingevoegd door toedoen van het ontwerpbesluit dat de transities in de gezinsopvang regelt

Artikel 32.

Naar aanleiding van de opheffing van artikel 58 moet de verwijzing naar dat artikel overal in het Procedurebesluit verwijderd worden. In artikel 61 wordt '58' vervangen door 'of artikel 58/1', wat een nieuw artikel is dat zal worden ingevoegd door toedoen van het ontwerpbesluit dat de transities in de gezinsopvang regelt.

Daarnaast bevat dit artikel de basisregeling dat een basissubsidie gewoon kan aangevraagd worden, zonder oproep, en door de aanpassing dus voor elke plaats en niet alleen meer voor de plaatsen waar met vrije prijs gewerkt wordt.

Artikel 33.

Ook bij de beslissing over de gegrondheid van een subsidieaanvraag wordt de verwijzing naar aanvragen voor een basissubsidie voor plaatsen waar met een vrije prijs gewerkt wordt, geschrapt, aangezien elke organisator voor elke plaats vrije prijs zal kunnen aanvragen.

Artikel 34.

Naar aanleiding van de opheffing van artikel 58 moet de verwijzing naar dat artikel overal in het Procedurebesluit verwijderd worden.

Artikel 35.

In artikel 107 wordt een wijziging aangebracht zodat het mogelijk is om een subsidie retroactief stop te zetten, wanneer een organisator zelf meedeelt dat hij de subsidie voor het verleden wenst stop te zetten omdat hij de dienstverlening al een tijd niet (meer) realiseerde. Dat maakt een vlotte administratieve afhandeling hiervan mogelijk.

Het artikel bepaalt dat de subsidie stopgezet wordt vanaf de gemelde stopzettingsdatum. Dit betreft dus de datum waarop de organisator gestopt is met de specifieke dienstverlening/de naleving van de subsidievoorwaarden.

Artikel 36.

Er wordt een nieuw artikel 107/3 en 107/4 ingevoegd. Deze artikelen komen dan na een nieuw artikel 107/2 dat zal worden ingevoegd door toedoen van het ontwerpbesluit dat de transities in de gezinsopvang regelt.

Deze twee nieuwe artikelen regelen het automatisch gevolg van het niet naleven van bepaalde subsidievoorwaarden.

Het gaat meer bepaald over de realisatie van volgende subsidievoorwaarden:

- Voor de basissubsidie: het opvangen van het aantal verschillende kinderen gemiddeld per maand.
- Voor de subsidie voor inkomenstarief: het bereiken van de vereiste bezetting.

De voorwaarde voor de basissubsidie is een nieuwe voorwaarde die met voorliggend besluit wordt ingevoerd. De bezettingsvoorwaarde voor de subsidie voor inkomenstarief is een bestaande subsidievoorwaarde. Vandaag wordt deze laatste opgevolgd via handhaving. De opvolging hiervan duurt echter lang aangezien steeds een jaar gewacht moet worden om een volgende stap in de handhaving te zetten, aangezien de bezetting over een volledig kalenderjaar geëvalueerd moet worden. Op vandaag verloopt dit traject als volgt:

- Jaar x: bezetting niet behaald: de organisator wordt gecontacteerd en moet een plan van aanpak bezorgen hoe hij de bezetting wel zal halen.

- Jaar x+1: bezetting opnieuw niet behaald: organisator wordt aangemaand.
- Jaar x+2: bezetting opnieuw niet behaald: voornemen tot stopzetting van een aantal subsidieerbare plaatsen en na hoorrecht, beslissing over de stopzetting.

Dit is een arbeidsintensief traject aangezien vanuit Opgroeien regie in elke fase in het kader van een handhavingstraject de nodige documenten moeten worden opgesteld, een hoorrecht moet worden gerealiseerd, In functie van een optimale inzet van overheidsmiddelen (de subsidies) is het echter aangewezen dat middelen niet te lang onbenut bij een organisator blijven en ook regelgevend duidelijk is wat het gevolg is wanneer dergelijke subsidievoorwaarden niet behaald worden. Het traject leidt er immers ook toe dat pas ingegrepen wordt als drie opeenvolgende jaren de subsidievoorwaarde niet gerealiseerd werd.

Het niet-realiseren van de twee hoger vermelde subsidievoorwaarden zal in de toekomst door de nieuwe artikelen volgend automatisch gevolg hebben:

Zodra gedurende twee opeenvolgende volledige kalenderjaren de subsidievoorwaarde over het bereik van het aantal kinderen (basissubsidie) en de bezetting (subsidie voor inkomenstarief) niet gerealiseerd wordt, zal met ingang vanaf april van het daarop volgende jaar het aantal subsidieerbare plaatsen verlaagd worden tot een aantal waarvoor wel voldaan is aan de voorwaarden. Er moet op gewezen worden dat de regelgeving expliciet bepaalt dat het om twee volledige kalenderjaren moet gaan waarin de organisator de subsidies kreeg. Indien een organisator pas in de loop van een jaar opstart of pas in de loop van een jaar de subsidies kreeg, zal dit automatisch gevolg dus pas kunnen plaatsvinden nadat hij nog twee bijkomende volledige kalenderjaren actief was met de subsidies. Op die manier wordt een onvolledig opstartjaar dus geneutraliseerd.

Ook voor een organisator die opstart op 1 januari met een nieuwe werking is er voldoende tijd om te zorgen voor de opvang van voldoende kinderen en het halen van de bezetting aangezien er pas ingegrepen wordt wanneer twee opeenvolgende jaren de voorwaarden niet nageleefd worden. Ook al worden de voorwaarden tijdens het opstartjaar niet gerealiseerd, zal er niet ingegrepen worden als het jaar na het opstartjaar de subsidievoorwaarden wel gewoon nageleefd zijn.

Met dit nieuwe systeem is het voor een organisator zeer duidelijk en transparant wat de gevolgen zullen zijn van het niet-naleven van die voorwaarden, en worden ze dus gestimuleerd om de subsidies optimaal in te zetten en voldoende kinderen en gezinnen te bereiken.

Hierbij kan erop gewezen worden dat de eventuele handhavingstrajecten wegens het niet-naleven van artikel 20 van het Subsidiebesluit, die lopende zijn vóór de inwerkingtreding van deze bepaling, gewoon verdergezet kunnen worden zoals voordien.

Artikel 37.

Met de decreetsaanpassing van 19 april 2024 werd een mogelijkheid ingevoerd voor organisatoren om een eenmalige forfaitaire vergoeding te vragen aan Opgroeien regie, wanneer Opgroeien regie besliste om een vergunning te schorsen naar aanleiding van een ernstige gebeurtenis, en nadien blijkt dat de gebeurtenis te wijten is aan een oorzaak die volledig buiten de organisator of zijn medewerkers ligt.

Voorliggend besluit regelt de procedure voor de aanvraag van deze forfaitaire vergoeding:

- De organisator moet de vergoeding aanvragen.
- Deze aanvraag wordt in één keer ingediend per schorsing.
- De aanvraag kan pas ingediend worden na het einde van een schorsing.

Aangezien deze vergoeding slechts in werking treedt op 1 januari 2026, kan deze vergoeding ook slechts aangevraagd worden voor schorsingen vanaf die datum.

Artikel 38.

Artikel 112/7 van het Procedurebesluit regelt de aanpak in geval van fusies (samenvoegingen) van gemeenten. Bij de invoering van die samenvoeging in het decreet van 22 december 2017 werd steeds een nieuwe gemeente/OCMW opgericht met een nieuw ondernemingsnummer. Sinds de laatste fusiebeweging werd vastgesteld dat er ook samenvoegingen plaatsvonden, waarbij toch één gemeente/OCMW de rechtspersoonlijkheid behoudt. De procedure wordt aangepast aan die nieuwe realiteit.

Artikel 39 tot en met 41.

Een heel aantal overgangsbepalingen worden opgeheven aangezien die niet meer relevant zijn.

Artikel 42.

Met voorliggend besluit wordt de regeling in artikel 63 van het Vergunningsbesluit aangepast om een afwijking te kunnen krijgen op wel bepaalde vergunningsvoorwaarden. Er zijn echter al organisatoren die beschikken over een afwijking uit het verleden. Zij blijven deze behouden, zolang ze de door hen beschreven randvoorwaarden naleven met het oog op de vereiste kwaliteit en veiligheid.

Artikel 43.

Dit artikel regelt de inwerkingtreding. Gelet op de diversiteit van wijzigingen, is er ook een gediversifieerde inwerkingtreding voorzien.

- 1 april 2026:

Dit is de inwerkingtredingsdatum voor de meeste bepalingen, indien er geen specifieke reden is voor een andere inwerkingtredingsdatum. Deze geldt dus o.a. voor de volgende zaken:

- Regeling van de vrije toegang tot de basissubsidie.
- Bepaling dat verantwoordelijke en kinderbegeleider hun functie beroepsmatig moet uitoefenen.
- Aanpassing van de mogelijkheid om een afwijking op de vergunningsvoorwaarden aan te vragen.
- Aangepaste subsidievoorwaarde m.b.t. de openingsduur voor de organisatoren gezinsopvang.
- Geen standaard voorafname meer bij elke oproep voor grootsteden.
- De nieuwe subsidievoorwaarde voor de basissubsidie treedt ook op deze datum in werking.
- Ook de nieuwe regeling waarbij subsidieerbare plaatsen van rechtswege verlaagd kunnen worden als een organisator twee opeenvolgende jaren niet het vereiste aantal verschillende kinderen opvangt en/of de bezetting niet haalt, gaat in op deze datum.
- De bepaling dat organisatoren die de subsidie voor groepsopvang hebben en verondersteld worden dus groepsopvang te realiseren, evenals de bepaling dat engagementen uit subsidiebelofte-aanvragen gerealiseerd moeten worden, treedt ook op die datum in werking.

- 1 september 2026:

Artikel 15 zal in werking treden op deze datum.

Deze datum is afgestemd op het einde van de overgangstermijn van het decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. Vanaf 1 september 2026 kan geen enkele locatie die exclusief buitenschoolse opvang organiseert nog een vergunning krijgen van Opgroeien regie, noch de bijhorende subsidies krijgen (waar organisatoren die werken met kinderbegeleiders in het specifiek sociaal statuut voor de onthaalouders dat tot nu toe wel konden). Gelijktijdig met het aflopen van de overgangstermijn, wordt ook automatisch artikel 27/2 van het

Subsidiebesluit van 22 november 2013 opgeheven. Aangezien bijgevolg nog tot 1 september 2026 op basis van de geldende regelgeving subsidies kunnen toegekend worden in specifieke context aan organisatoren voor een locatie die exclusief buitenschoolse opvang realiseert, kan de bepaling niet eerder in voege gaan. Anders zou er een tegenstrijdigheid in de regelgeving zijn.

- 1 januari 2027:
De bepalingen met betrekking tot de subsidie voor versterking medewerkersbeleid worden opgeheven met ingang van 1 januari 2027 aangezien vanaf die datum die subsidie ook ophoudt te bestaan.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend wijzigingsbesluit bevat wijzigingen aan het Vergunnings-, Subsidie- en Procedurebesluit.

De wijzigingen in het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 hebben geen budgettaire weerslag op het budget Kinderopvang.

De wijzigingen in het Subsidiebesluit van 22 november 2013:

- o Het opnemen van de definitie voor de subsidie medewerkersbeleid, en de manier van toekennen: dit betreffen geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de bestaande bepalingen en hebben bijgevolg geen budgettaire weerslag. Deze middelen maken reeds deel uit van de begroting.
- o Artikel 13 bevat een wijziging van artikel 7 waarbij duidelijk bepaalde voorwaarden worden gesteld. Worden deze voorwaarden niet nageleefd kan een handhavingstraject worden opgestart. Deze voorwaarden zijn:
 - a) Wie subsidies verkrijgt op basis van dit BVR levert minstens de helft van zijn prestaties voor opvang van baby's en peuter en niet buitenschoolse opvang. Dit om de lijn scherp te stellen ten aanzien van buitenschoolse kinderopvang.
 - b) Wie subsidies groepsopvang krijgt zal gedurende minstens de helft van de opvangdagen en -uren minstens negen kinderen gelijktijdig opvangen. Dit om te vermijden dat organisatoren zich voorwenden als groepsopvang maar in de feiten minder kinderen opvangen.
 - c) Wie subsidies ontvangt, komt zijn engagement na op basis waarvan hij de subsidie heeft gekregen.

Deze wijziging heeft geen budgettaire meerkost, maar laat toe in te grijpen indien nodig en maakt duidelijker wat er verwacht wordt ten aanzien van de organisatoren.

- o Artikel 15 bevat een verstrenging van de subsidievoorwaarde opgenomen in artikel 16 van het Subsidiebesluit met betrekking tot de basissubsidie: daar zal nu gekeken worden naar een gemiddeld aantal verschillende kinderen op maandbasis, in plaats van "jaarlijks".
- o Artikel 16 wijzigt het aantal openingsuren gezinsopvang van 11u naar 10u, dit gelet op de transitie naar werknemers in de gezinsopvang en de daaraan verbonden voorwaarden binnen de CAO.

Voor beide artikelen is er echter geen budgettaire weerslag.

De wijzigingen in het Procedurebesluit van 9 mei 2014:

- In artikel 57 wordt er geen automatische voorafname voor de grootsteden meer voorzien. Er zal telkens per oproep beslist dienen te worden of er voorafnames zijn, welk percentage en de motivatie daarvan.
- Artikel 58 wordt opgeheven. In combinatie met de aanpassing van artikel 61 heeft dit tot gevolg dat elke organisator op elk moment een aanvraag kan indienen voor de basissubsidie. Deze aanpassingen leiden niet tot een meeruitgave, doch zorgt er wel voor dat de monitoring van deze aanvragen belangrijk blijft. Momenteel is er een maandelijkse monitoring voorzien en die zal aangehouden worden, zodat kan nagegaan worden hoe ver we staan in relatie tot de verkregen uitbreidingsbudgetten voor basissubsidie. Bij het naderen van de budgetgrens wordt tijdig een signaal gegeven zodat geen verdere toekenningen kunnen gebeuren.
- Artikel 107 wordt gewijzigd in die zin dat de subsidie stopt op datum van de stopzettingsdatum en niet langer op de eerste van de maand volgend op de melding van stopzetting.
- Er worden twee nieuwe artikelen ingevoegd (art. 107/3 en 107/4) met betrekking tot het gevolg bij het niet behalen van het gemiddeld aantal opgevangen kinderen per maand i.h.k.v. de basissubsidie, of de minimale bezetting i.h.k.v. de subsidie voor inkomenstarief. Momenteel verloopt deze opvolging arbeidsintensief via een handhavingstraject en is lang deze uitgespreid in de tijd. Om korter op de bal te spelen en sneller over vrijgekomen middelen (en dus een herinzet) te kunnen beschikken worden deze artikelen ingevoegd.
- In artikel 107/5 wordt ook nog de procedure voor de aanvraag van een forfaitaire vergoeding bij schorsing geregeld. De budgettaire weerslag hiervan is echter opgenomen in het Handhavingsbesluit waarover Inspectie van Financiën reeds advies verstrekke op 10 juni 2025 (ref RD2025002212).

Conclusie:

Deze wijzigingen betreffen het specificeren en verbeteren van regelgeving waarbij het efficiënter beheer van subsidies centraal staat. Een directe meeruitgave zit niet in dit besluit.

Wijzigingen kunnen (indirect) effect hebben op de begroting GDF-AGEF2UA-WT.

Het akkoord van de Vlaams minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 15 december 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- Investerings en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- Ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsveld opgroeien;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsveld opgroeien te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ